

គម្រោងបង្ហាញបច្ចេកវិទ្យាដើម្បីបង្កើនផលិតភាពដុំកញ្ចក់បន្លែសាប
(TSTD – TA 7305-CAM)

បច្ចេកទេសដាំដំណាំ

ប្រើប្រាស់

ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១២

អារម្ភកថា

គម្រោងបង្ហាញបច្ចេកវិទ្យាដើម្បីបង្កើនផលិតភាពជុំវិញតំបន់ទន្លេសាប (TSTD) ជាគម្រោងជំនួយ បច្ចេកទេស ដែលផ្តល់សហ-ហិរញ្ញប្បទានឥតសំណងសម្រាប់អនុវត្ត ដោយរដ្ឋាភិបាលហ្វ្រង់ស្វ័យ មូលនិធិដៃគូអ៊ី-អាស៊ី និង ចែករំលែកពុទ្ធិនៃសាធារណៈរដ្ឋកូរ៉េ និង ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី (អេឌីប៊ី) ។ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ចូលរួមបដិភាគមិន មែនជាថវិកា (ធនធានមនុស្ស ការិយាល័យបំពេញការងារ...) សម្រាប់អនុវត្តគម្រោង។ ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ជាអ្នក ចាត់ចែងប្រតិបត្តិការផ្ទាល់ ជំនួសមុខឲ្យម្ចាស់ជំនួយ ។ គម្រោង កំពុងធ្វើការសាក ល្បែងបង្ហាញបច្ចេកវិទ្យាសិកម្ម និង ផ្តល់សេវាព័ត៌មានជនបទ ដើម្បីបង្កើន និង ពង្រីកប្រាក់ប្រភពចំណូលរបស់គ្រួសារកសិករខ្នាតតូច ក្នុងខេត្ត កំពង់ចាម កំពង់ធំ សៀមរាប និង បន្ទាយមានជ័យ។

គម្រោងបានអនុវត្តកម្មវិធីធ្វើបង្ហាញបច្ចេកវិទ្យាផលិតកម្មដំណាំបន្លែ ក្នុង ខេត្តកំពង់ចាម និង ខេត្តកំពង់ធំ ដោយសហការជាមួយ ក្រុមហ៊ុនគ្រាប់ពូជបន្លែ អ៊ីស្តវ៉េស្ត៊ីស៊ីដ អ៊ិនធើណេសិនណាល (East West Seed International) ក្នុងរូបភាពកិច្ចសហការភាពជាដៃគូសាធារណៈ-ឯកជន ។ អ្នកបច្ចេកទេសរបស់ក្រុមហ៊ុន បាន សហការជាមួយមន្ត្រីកសិកម្ម នៅតាមមូលដ្ឋានក្នុងខេត្តទាំងពីរ បានអនុវត្តកម្មវិធីធ្វើបង្ហាញ និងបណ្តុះបណ្តាល បច្ចេកទេសផលិតកម្មបន្លែ ដោយប្រើវិធីសាស្ត្របង្រៀនឱ្យធ្វើអនុវត្តជាក់ស្តែង (សាលារៀនបន្លែកសិករ) ជាជំហានៗ តាមដំណាក់កាលលូតលាស់ ពេញមួយវដ្តដំណាំ។

សៀវភៅណែនាំបច្ចេកទេសសម្រាប់កសិករ ស្តីពី **បច្ចេកទេសដាំប៉េងប៉ោះ** នេះ បានរៀបចំឡើងដើម្បីផ្តល់ នូវចំណេះដឹង និង ចំណេះធ្វើជាក់ស្តែង ដល់គ្រួសារកសិករ ស្តីពី ការដាំដំណាំនេះ តាមបច្ចេកទេសថ្មី ដែលអាចដាំ បានគ្រប់រដូវ ពេញមួយឆ្នាំ។ បច្ចេកទេសថ្មីនេះ ជួយគ្រួសារកសិករ ឲ្យមានប្រភពចំណូលថ្មី ជាប្រចាំបន្ថែមមួយទៀត ដោយប្រើប្រាស់ឱ្យកាន់តែអស់លទ្ធភាពនូវធនធានដី-ទឹក និង ធនធានផ្សេងទៀតដែលគ្រួសារមាន ។

ខ្លឹមសារក្នុងសៀវភៅណែនាំបច្ចេកទេសសម្រាប់កសិករនេះ បានរៀបចំឡើងដោយក្រុមអ្នកបច្ចេកទេសអនុវត្ត របស់ក្រុមហ៊ុនគ្រាប់ពូជបន្លែ អ៊ីស្តវ៉េស្ត៊ីស៊ីដ សម្រាប់កសិករ ដោយផ្អែកលើជំហានអនុវត្តជាក់ស្តែង និង បទពិសោធន៍ ទទួលបានជោគជ័យក្នុងការដាំដំណាំនេះ រយៈពេលពីររដូវកន្លងមក នៅក្នុងខេត្តទាំងពីរ ។ ក្នុងការរៀបចំឯកសារនេះ មានការចូលរួមយ៉ាងសកម្ម ក្នុងការផ្តល់គំនិត និង ការសម្រួល និងបន្ថែមខ្លឹមសារបច្ចេកទេស ក៏ដូចជា ផ្នែកចនាបថ សរសេរ និង ប្រាស្រ័យទាក់ទងផ្សព្វផ្សាយ ការកត់ត្រាសំរាប់គ្រប់គ្រងកសិដ្ឋាន និង វិភាគសេដ្ឋកិច្ចផលិតកម្ម របស់ លោក **លីវ លាងហ៊ី** អនុប្រធានក្រុមទីប្រឹក្សាគម្រោង និង អ្នកជំនាញផ្នែកផ្ទេរ និង ផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកវិទ្យា។

ការអនុវត្តន៍កម្មវិធីធ្វើបង្ហាញ និងបណ្តុះបណ្តាល ស្តីពី **ការដាំដំណាំប៉េងប៉ោះ** តាមបច្ចេកទេសថ្មីនេះ អាច ទទួលបានជោគជ័យ ដោយសារមានការគាំទ្រជាប់ជាបន្តពី ថ្នាក់ដឹកនាំ និង បុគ្គលិកក្រុមទីប្រឹក្សាគម្រោង ពី លោក **ប្រាក់ ចារ៉ាអមិដា** ប្រធានសម្របសម្រួលគម្រោង TSTD និង ជាអគ្គលេខាធិការរង នៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ និង ពីមន្ទីរកសិកម្មខេត្ត ទាំងពីរ។

ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១២

ទំនាក់ទំនងព័ត៌មានបន្ថែម

លោក លីវ លាងហ៊ី អ្នកជំនាញផ្នែកផ្ទេរ និង ផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកវិទ្យា នៃគម្រោង TSTD
អ៊ីម៉ែល : livleanghy@gmail.com

១.ការរៀបចំដី

- សំអាតដីចំការ និង រើសស្មៅចេញឱ្យអស់
- ក្នុងរាល់ដីឱ្យបានម៉ដ្ឋល្អ ហើយហាលឱ្យបានពី១០ទៅ១៥ថ្ងៃ ។
- ក្នុងដី (គោក្របី ឬ គោយន្ត) ជម្រៅពី ១៥ ទៅ ២០ សង់ទីម៉ែត្រ។

ការរៀបចំរង

- ទំហំរង១ម៉ែត្រ (សូមមើលរូបភាព) ចន្លោះ ពីររងមួយទៅរងមួយ មានប្រវែង ០,៥ម៉ែត្រ
- កំពស់រង៖
 រដូវប្រាំង ពី ០,២ ទៅ០,៣ ម៉ែត្រ
 រដូវវស្សា ពី ០,៣ ទៅ ០,៥ ម៉ែត្រ
- ដាក់លាមកសត្វស្នូត ឬ ជីកំប៉ុស្តិ៍ ក្នុងបរិមាណពី ១ ទៅ ២ គីឡូក្រាម ក្នុងផ្ទៃដីរង ១ ម៉ែត្រការ៉េ កប់ទ្រាប់បាតរង ដោយច្របល់វាឱ្យសព្វល្អជាមួយដីរង។ (សូមមើលតារាងប្រើប្រាស់ដី នៅទំព័រខាងមុខ)

- គ្របរងដាំ: ធ្វើបានពីរប្រភេទ ដើម្បីទប់ស្កាត់ការហូរព្រោះរង ការពារសំណើមដី កាត់បន្ថយការដុះស្មៅ។

រងគ្របចំបើង

រងគ្របថង់ព្នាស្វិត

ការធ្វើរង

១. ធ្វើបន្ទះឫស្សីសម្រាប់ខ្នាស់

២. ដោតកន្លាស់ឫស្សីនៅជាយរង និងខាងចុងរង

៣. លាតសន្ធឹងជុំប្លាស្ទិច

៤. ដោតបន្ទះឫស្សី នៅសងខាងជើងរង ប្រវែងពី ១៥ ទៅ ២០សងទីម៉ែត្រ

៥. យកដីសង្កត់ជើងរងសងខាង

៦. ចោះរណ្តៅដាំកូនដោយប្រើកំប៉ុងក្តៅ

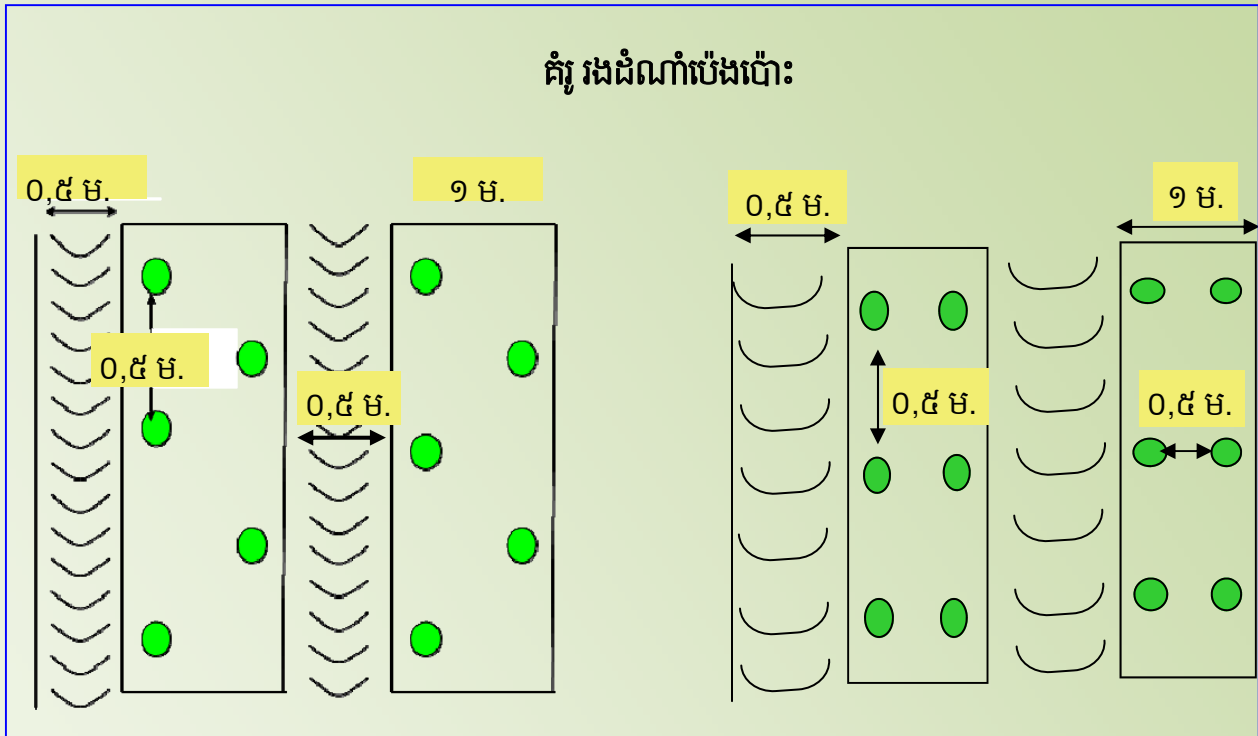
ចំណាំ

- ប្រើវត្ថុទាំងឡាយណាដែលអាចរកបាន (ដូចជា ឫស្សី ឬ ធាងត្នោត)។ គ្របប្លាស្ទិចឱ្យតឹងល្អ រាបស្មើជាប់នឹងផ្ទៃរងដី(តែកុំតឹងខ្លាំងអាចរហែក រយះប្លាស្ទិច) ជៀសវាងកុំឱ្យមានប្រលោះខ្យល់នៅខាងក្នុង អាចបង្កឱ្យរលាកកូនដំណាំបាន។
- ក្នុងករណីដីមានក្រូសធំៗនៅតាមរងលើកសម្រាប់ដាំ ដែលជាហេតុបណ្តាលឱ្យប្លាស្ទិច រហែកនោះ យើងអាចយកចំបើង ឬ អង្កាមគ្របពីលើប្លាស្ទិច។

ខ. លើករងប្រើចំបើងគ្រប

ដាក់ដីទ្រាប់បាត ហើយស្រោចទឹក ទើបគ្របចំបើង

២. ការធ្វើរាងបណ្តុះកូន

ការធ្វើរាងបណ្តុះកូនបន្លែ គឺអាចធ្វើឱ្យគ្រាប់ដុះបានល្អ កាត់បន្ថយការរលួយកូន និង អាចការពារកូនដំណាំ បានពីការឆ្លងជម្ងឺពី សត្វល្អិតចង្រៃ (ដែលមកយាយីកូនដំណាំ)។ រាងបណ្តុះកូនបន្លែ អាចធ្វើតាមទំហំខាងក្រោម៖

- ដំបូលសំរាប់គ្របរាន: កំពស់ ពី ១,៨ ទៅ ២ ម៉ែត្រ
- ដើម្បីងាយស្រួលចេញចូលថែទាំ
- កំពស់រាន: ពី ០,៨ ទៅ ១ម៉ែត្រ ពីដី
- ទទឹងរាន: ពី ០,៨ ទៅ ១ម៉ែត្រ
- មានដំបូលការពារទឹកភ្លៀងនិងសំណាញ់ការពារ ពន្លឺថ្ងៃ(ជាការប្រសើរប្រើសំណាញ់មានពណ៌បៃតង)
- មានជញ្ជាំងធ្វើពីសំណាញ់មុង ការពារសត្វល្អិត។

៣. ការរៀបចំដីបណ្តុះ

ផលប្រយោជន៍នៃការលាយល្បាយដី សម្រាប់បណ្តុះកូនបន្លែ គឺ ៖

- គ្រាប់ងាយដុះ ឬសដុះលូតលាស់ល្អ
 - កូនបន្លែស្រូបយកជីជាតិបានគ្រប់គ្រាន់
 - សម្លាប់មេរោគ(ជម្ងឺ) ដែលបង្កឲ្យកូនបន្លែរលួយ
 - សម្លាប់គ្រាប់ស្មៅចង្រៃ ដែលដុះដណ្តើមយកជីជាតិពីកូនបន្លែ
 - សម្លាប់ពង និង សត្វល្អិតចង្រៃក្នុងដី ដែលបំផ្លាញគ្រាប់បន្លែ
- យកដីដែលលីងហើយ ទុកឱ្យត្រជាក់ ទើបយកដាក់ក្នុងកន្លែង ឬ ថាសបណ្តុះកូន។

៤. ការរៀបចំបណ្តុះកូនបន្លែ

- ត្រូវរៀបចំបណ្តុះកូនបន្លែ ព្រមពេលជាមួយគ្នានឹងការលើករងដាំ
- ការបណ្តុះកូនបន្លែមាន ពីរ របៀប៖

ក. ការបណ្តុះគ្រាប់ជាមុន

- យកគ្រាប់ដាក់ពង្រាយក្នុងក្រណាត់ស្បែកជក់ទឹក រួចរុំគ្រាប់ឲ្យហាប់ល្អ។
- ស្រោច ទឹកជាង្រងរាល់ថ្ងៃឲ្យក្រណាត់ស្បែក សើម ហើយដាក់ទឹកនៃងហាប់ មានកំដៅ។
- ផ្តាច់គ្រាប់ក្នុងក្រណាត់រុំ ចំនួន១-២ យប់។
- ជ្រើសរើសយកគ្រាប់បែកមាត់ចាប ដាក់ ១ គ្រាប់ ក្នុង១កន្លែង ឬ ១ រន្ធចាសបណ្តុះ។
- ដាក់គ្រាប់ជំរៅ ១សង់ទីម៉ែត្រ (ឬហែល កន្លះថ្នាំងដៃ)។ បើដាក់គ្រាប់ជ្រៅពេក ឬ រាក់ ពេក អាចធ្វើឲ្យវាមិនដុះ។

ខ. ការដាក់គ្រាប់បណ្តុះដោយផ្ទាល់ (បណ្តុះគ្រាប់ស្នូត) ក្នុងចាសបណ្តុះ ឬ កន្លែង

- យកគ្រាប់ស្នូតចំនួន ១គ្រាប់ដាក់បណ្តុះផ្ទាល់ ក្នុង១ កន្លែង ឬ ១ រន្ធចាសបណ្តុះ។
- ដាក់គ្រាប់ជំរៅ ១សង់ទីម៉ែត្រ (ឬ កន្លះថ្នាំងដៃ)។ បើដាក់កប់គ្រាប់ជ្រៅពេក ឬ រាក់ពេក អាចធ្វើឲ្យវាមិនដុះ។
- ងាយដីស្តើងៗពីលើគ្រាប់
- ស្រោចទឹករៀងរាល់ពេលព្រឹកឲ្យជោគល្មម (អាច ពី១ ទៅ ២ដង ក្នុង ១ថ្ងៃ អាស្រ័យតាមស្ថានភាពដី) ។ បើសិនដី ស្នូតពេក អាចធ្វើគ្រាប់ឲ្យគ្រាប់ មិនដុះ។

- យកថាស ឬ កន្លែងដែលបានដាក់គ្រាប់ហើយ ទៅដាក់លើរានបណ្តុះ ដែលមានសំណាញ់ការពារសត្វល្អិត។

កូនប៉េងប៉ោះបណ្តុះក្នុងកន្លែងស្លឹក

កូនប៉េងប៉ោះបណ្តុះក្នុងថាសបណ្តុះ

៥. ការដាំកូនប៉េងប៉ោះ

- កូនប៉េងប៉ោះអាចយកទៅដាំបានកាលណាវាមានអាយុពី២១ ទៅ ២៥ថ្ងៃ
- ត្រូវពង្រឹងកូនប៉េងប៉ោះ រយៈពេលពី៣ ទៅ ៥ថ្ងៃ មុននឹងយកកូនទៅដាំ (ដោយដាក់កូនប៉េងប៉ោះឲ្យត្រូវពន្លឺថ្ងៃ និងកាត់បន្ថយការស្រោចទឹក)
- ដកកូនប៉េងប៉ោះច្រមុះចេញពីថាសបណ្តុះ ដោយយកម្រាមដៃម្ខាង រុញបាតថាសឡើងលើ ហើយដៃម្ខាងទាញគល់កូន ប៉េងប៉ោះដកចេញពីថាស

ដកកូនប៉េងប៉ោះពីថាសបណ្តុះ ដាំត្រឹមដីកំណើត

- បញ្ចូលទឹកតាមប្រលោះរងនៅពេលព្រឹក (សំរាប់តែរងដាំដោយគ្របប្លាស្ទិចប៉ុណ្ណោះ)
- ដាំកូនប៉េងប៉ោះ នៅពេលថ្ងៃរសៀលត្រជាក់។

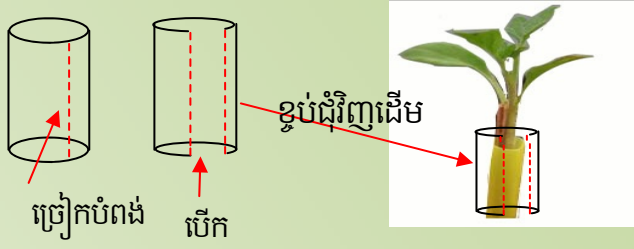
- ដាក់ថ្នាំពុលកសិកម្ម ដោយល្អិតហ្វូយវ៉ាន់ (Dinotefuran) មុនពេលដាំ ២ក្រោម ក្នុង ១ រណ្តៅ។ យើងអាចដាក់មុន ឬ ក្រោយពេលដាំ (យ៉ាងយូរពេលថ្ងៃបន្ទាប់ពីដាំ) ដើម្បីការពារសត្វល្អិតចង្រៃបំផ្លាញដំណាំដូចជា ពពួកសត្វល្អិតជញ្ជក់ ដូចជា រុយស ចៃ ទ្រីប...។ល។

- ដាំកូនប៉េងបោះដាក់ត្រឹមដីកំណើត (ដីបណ្តុះ)

បំពង់ប៊ីតអាចប្រើសំរាប់ទប់ដើមប៉េងបោះទើបដាំ និងការពារចង្រ្កិត ឬ សត្វចង្រ្កែងៗកាត់ដើម។

- យកដី ឬ ចំបើងកប់ជុំវិញសងខាងមាត់រណ្តៅ (តែកុំជិតគល់) បន្ទាប់ពីដាំកូនប៉េងបោះ ដើម្បីកុំឱ្យខ្យល់ក្តៅកាយចេញពីប្លាស្ទិច។

៦. ការថែទាំ

៦.១. ការស្រោចទឹក

- បន្ទាប់ពីដាំកូនលើរង បាន២អាទិត្យ ត្រូវស្រោចទឹកកូនប៉េងបោះរៀងរាល់ថ្ងៃ ដើម្បីឱ្យកូនប៉េងបោះដុះ ឬសបានរឹងមាំ
- កុំទុកឱ្យដីស្ងួតរហូតដល់៣ថ្ងៃ ជាពិសេសក្នុងពេលប៉េងបោះចេញផ្កា និងផ្លែ។
- បញ្ចូលទឹកតាមប្រលោះរង។

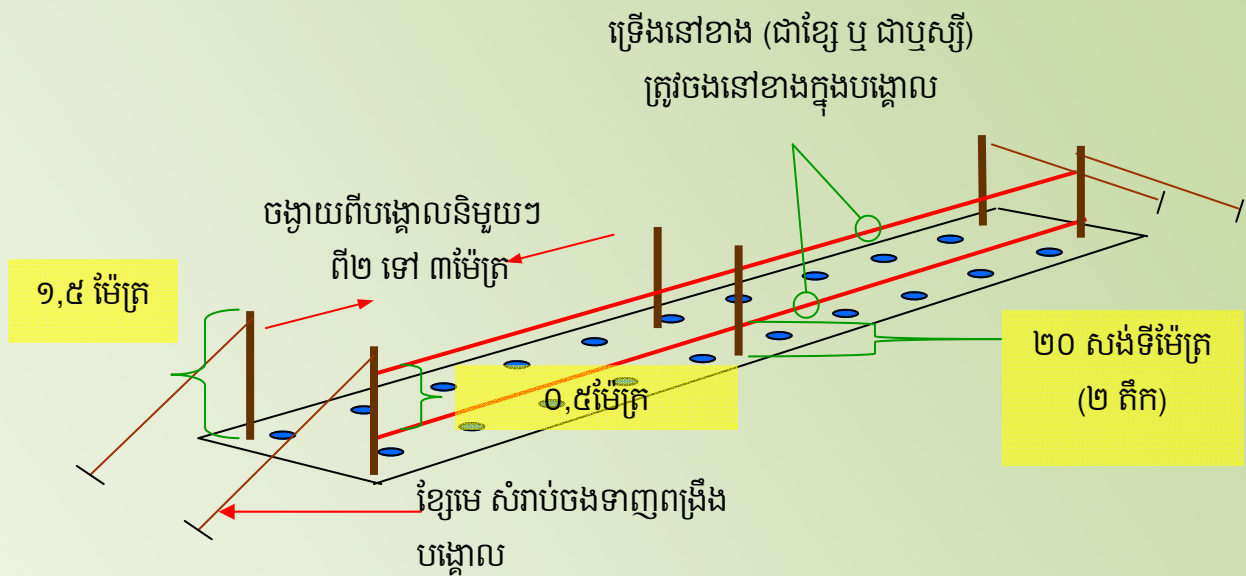

៦.២. ការដោតទ្រឹង

- ត្រូវដោតទ្រឹងឱ្យរួចរាល់ បន្ទាប់ពីដាំកូនប៉េងប៉ោះ ហើយបានរយៈពេល២ អាទិត្យ។
- ការដោតទ្រឹងតាមរបៀបផ្សេងៗគ្នាដែលអាចធ្វើបានដើម្បីទប់ដើមមែក និង ការពារផ្លែឆ្កាក់មកដី ដែលបង្កឱ្យកើតជាជម្ងឺផ្សិត។

របៀបធ្វើទ្រឹងប៉េងប៉ោះ

ខ្សែនីឡុង ឬ កូនឈើ / បន្ទះបួស្សី អាចប្រើជាទ្រឹងសងខាង ដែលជាទំរ ំ សំរាប់ចងខ្សែ

យកខ្សែចងដើមមេប៉េងប៉ោះ ធ្លុបជាប់ជាមួយធាង

ពេលវេលា	ប្រភេទដី	បរិមាណដី	កន្លែងដាក់ដី
មុនពេលដាំ ១៥ថ្ងៃ	ដីសរីរាង្គ (លាមកសត្វ ដែលពុកផុយ ឬ កំប៉ុស្តិ៍)	១-២ គីឡូ ក្នុង ១ ម៉ែត្រការ៉េ	កប់ដីកណ្តាលរង (ពេលរៀបចំរងដាក់គម្របរង)
មុនដាំពី៥ ទៅ ៧ថ្ងៃ (បន្ទាប់ពីចោះរង)	ដី ២០-២០-១៥	៥ក្រាម ក្នុង ១រណ្តៅ	បុកកប់កណ្តាលរណ្តៅ (មុនដាំ ពី៥ ទៅ ៧ ថ្ងៃ)
ក្រោយពីដាំ ៧ថ្ងៃ	ដី ៤៦-០-០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គុម្ព	កប់ដីចំងាយពីគល់ដំណាំ ពី ៨ ទៅ ១៥ សង់ទីម៉ែត្រ (២ រន្ធ សងខាងគុម្ព)
ក្រោយពីដាំ ១៤ថ្ងៃ	ដី ២០-២០-១៥	៥ ក្រាម ក្នុង ១គុម្ព	កប់ដីចំងាយពីគល់ដំណាំពី ១៨ ទៅ ២៥ សង់ទីម៉ែត្រ (២ រន្ធ សងខាងគុម្ព)
ក្រោយពីដាំ ១៦ថ្ងៃ	ដីបំប៉នបាញ់ស្លឹក (ដី ៣០-៥-៥)	៥០ក្រាមទឹក១៦លីត្រ (ដី ៥០០ ម៉ែត្រការ៉េ)	បាញ់លើស្លឹក និង ដើម
ក្រោយពីដាំ ២១ថ្ងៃ	ដី ២០-២០-១៥	៥ ក្រាម ក្នុង ១គុម្ព ៥ ក្រាម ក្នុង ១គុម្ព	កប់ដីចំងាយពីគល់ដំណាំពី ១៨ ទៅ ២៥ សង់ទីម៉ែត្រ (១រន្ធ ១ ដើម)
ក្រោយពីដាំ ២៨ថ្ងៃ	ដី ០-០-៦០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គុម្ព ៥ ក្រាម ក្នុង ១គុម្ព	កប់ដីចំងាយពីគល់ដំណាំ ពី ១៨ ទៅ ២៥ សង់ទីម៉ែត្រ (១រន្ធ ១ ដើម)
ក្រោយពីដាំ ៣៥ថ្ងៃ	ដី ២០-២០-១៥	៥ ក្រាម ក្នុង ១គុម្ព ៥ ក្រាម ក្នុង ១គុម្ព	កប់ដីចំងាយពីគល់ដំណាំ ពី ១៨ ទៅ ២៥ សង់ទីម៉ែត្រ (១រន្ធ ១ ដើម)
ក្រោយពីដាំ ៤២ថ្ងៃ	ដី ១៦-២០-០ និង ដី ០-០-៦០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គុម្ព ៥ ក្រាម ក្នុង ១គុម្ព	កប់ដីចំងាយពីគល់ដំណាំ ពី ១៨ ទៅ ២៥ សង់ទីម៉ែត្រ (១រន្ធ ១ ដើម)
ក្រោយពីដាំ ៤៩ ថ្ងៃ	ដី ១៦-២០-០ និង ដី ០-០-៦០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គុម្ព ៥ ក្រាម ក្នុង ១គុម្ព	កប់ដីចំងាយពីគល់ដំណាំ ២៥សង់ទីម៉ែត្រ (១រន្ធ ចន្លោះគុម្ព)
ក្រោយពីដាំ ៥១ថ្ងៃ	ដីបំប៉នបាញ់ស្លឹក (ដី ១១-៩-៤០)	៥០ក្រាមទឹក១៦លីត្រ (ដី ៥០០ ម៉ែត្រការ៉េ)	បាញ់លើស្លឹក ដើម ផ្កា ផ្លែ
ក្រោយពីដាំ ៥៦ ថ្ងៃ	ដី ២០-២០-១៥ ឬ ដី ១៦-២០-០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គុម្ព	កប់ដីចំងាយពីគល់ដំណាំ ១៨ ទៅ ២៥ សង់ទីម៉ែត្រ (១រន្ធ ១ ដើម)
ក្រោយពីដាំ ៦២ ថ្ងៃ	ដី ១៦-២០-០ និង ដី ០-០-៦០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គុម្ព ៥ ក្រាម ក្នុង ១គុម្ព	កប់ដីចំងាយពីគល់ដំណាំ ពី ១៨ ទៅ ២៥ សង់ទីម៉ែត្រ (១រន្ធ ១ ដើម)
ក្រោយពីដាំ ៦៥ថ្ងៃ	ដីបំប៉នបាញ់ស្លឹក (ដី១១-៩-៤០)	៥០ក្រាមទឹក១៦លីត្រ (ដី ៥០០ ម៉ែត្រការ៉េ)	បាញ់លើស្លឹក ដើម ផ្កា ផ្លែ
ក្រោយពីដាំ ៦៩ ថ្ងៃ	ដី ១៦-២០-០ ឬ ដី ២០-២០-១៥	៥ ក្រាម ក្នុង ១គុម្ព	កប់ដីចំងាយពីគល់ដំណាំ ២៥សង់ទីម៉ែត្រ (១រន្ធ ចន្លោះគុម្ព)
ក្រោយពីដាំ ៧៦ថ្ងៃ	ដី ០-០-៦០	៥ ក្រាម ក្នុង ១គុម្ព	កប់ដីចំងាយពីគល់ដំណាំ ពី១៨ ទៅ ២៥ សង់ទីម៉ែត្រ (១រន្ធ ១ ដើម)
ក្រោយពីដាំ ៨៣ ថ្ងៃ	ដី ១៦-២០-០ (ឬ ២០-២០-១៥) និង ដី ០-០-៦០ ដីបំប៉នបាញ់ស្លឹក	៥ ក្រាម ក្នុង ១គុម្ព ៥ ក្រាម ក្នុង ១គុម្ព ៥០ក្រាមទឹក១៦លីត្រ (ដី	កប់ដីចំងាយពីគល់ដំណាំពី ១៨ ទៅ ២៥ សង់ទីម៉ែត្រ (១រន្ធ ១ ដើម) បាញ់លើស្លឹក ដើម ផ្កា ផ្លែ

ក. ទីតាំងដាក់ដីបំប៉ន

- រងគ្របបញ្ជាស្ទិច ឬ គ្របចំបើង ត្រូវយកឈើ បុករណ្តៅសងខាងគុម្ព ទើបដាក់ដី ។
- ដាំកូនប៉េងប៉ោះបានរយៈពេល២ អាទិត្យ ត្រូវដាក់ដីចំងាយ ១០ សង់ទីម៉ែត្រ ពីគល់។
- ដាំកូនបានរយៈពេល ៣អាទិត្យ ត្រូវដាក់ដី ចំងាយពី ១៨ទៅ ២៥ សង់ទីម៉ែត្រ ពីគល់។
- ដាំកូនបាន លើសពី៦អាទិត្យទៅ ត្រូវដាក់ដី នៅចន្លោះកណ្តាល ពីគុម្ពមួយទៅគុម្ពមួយ។

ខ. ពេលវេលាដាក់ដីបំប៉ន

- ដាក់ដីបំប៉នឱ្យបានទៀងទាត់ចន្លោះពី៧ ទៅ១៥ថ្ងៃម្តង បន្ទាប់ពីដាំកូនបន្លែហើយ គឺអាស្រ័យតាមប្រភេទដី។ ចំពោះដីខ្សាច់ត្រូវដាក់ដីឱ្យបានញឹកញាប់ តែបរិមាណតិចជាងដីមានល្បាយច្រើនជាងខ្សាច់។
- មិនត្រូវដាក់ដីនៅពេលថ្ងៃក្តៅឡើយ ដើម្បីជៀសវាងការប៉ះពន្លឺថ្ងៃក្តៅខ្លាំង ធ្វើឱ្យជីវាកាយ ហើយឆ្ងល់ខ្លោចស្លឹក ដើម

កាត់ខ្លែងនិងស្លឹកផ្នែកខាងក្រោម ឱ្យខ្យល់ចេញចូលបានល្អ កាត់បន្ថយពីជម្ងឺ និងការបំផ្លាញពីសត្វល្អិតចង្រៃ

៧. ការគ្រប់គ្រងសត្វល្អិតបន្លែ និង ជង្គី

៧.១. ដង្កូវចោះផ្លែ និង ដង្កូវកាត់ស្លឹក

- បេះកូនដង្កូវ និង ពងដង្កូវ ដោយដៃ
- ប្រើប្លាស្ទិចគ្របរង ដើម្បីកាត់បន្ថយពពួកដង្កូវក្នុងដី។
- បាញ់ថ្នាំពុលកសិកម្ម ដូចជា៖
 - ថ្នាំក្លរីហ្វូស លាយជាមួយស៊ីពែមេទ្រីន (chlorpyrifos+ cypermethrin)
 - ថ្នាំហ្វីប្រូនីល (fipronil)
 - ថ្នាំបាក់ស៊ីលូសស្បូរីនជៀនស៊ីស (Bacillus thuringiensis)

៧.២. ដង្កូវស៊ីញ៉េ

- ប្រើអន្ទាក់ពណ៌លឿងសំរាប់ចាប់មេដង្កូវស៊ីញ៉េពេញវ័យ ដែលពងដាក់លើស្លឹកប៉ងប៉ោះ។
- កាត់ហើយយកទៅដុត ឬ កប់ស្លឹក និងដើមដែលបានបំផ្លាញដោយដង្កូវ ឱ្យឆ្ងាយពីចំការ
- បំផ្លាញកាកសំណល់បន្លែផ្សេងៗក្នុងចំការដើម្បីកាត់បន្ថយចំនួនពពួក ដង្កូវ។
- ប្រើថ្នាំពុលកសិកម្មដូចជា៖
 - អាបាមិចទីន (Abamectin)
 - ក្លរីហ្វូស (Chlorpirifos)

សំគាល់៖

- មិនត្រូវយកថ្នាំពុលកសិកម្មលាយចូលគ្នាច្រើនមុខសំរាប់បាញ់ទេ (ថ្នាំអាចមានប្រតិកម្មជាមួយគ្នាបណ្តាលឱ្យពុំមានប្រសិទ្ធភាព)
- ត្រូវជ្រើសរើសយកក្បាលបាញ់ទុយយោ ដែលមានលក្ខណៈសាចល្អ ទើបថ្នាំនៅជាប់នឹងដើមស្លឹកបន្លែ
- ត្រូវប្រើទឹកស្អិតលាយជាមួយថ្នាំនៅពេលបាញ់ថ្នាំ
- ត្រូវបាញ់នៅខាងលើ និងខាងក្រោមផ្ទៃស្លឹក តាមគ្រួយស្លឹកដើមឱ្យសព្វ
- បាញ់ថ្នាំនៅពេលថ្ងៃល្ងាច

៧.៣. រុយស

- ប្រើអន្ទាក់ស្លឹកពណ៌លឿង
- ដកស្មៅចេញពីចំការ ពីព្រោះវាជាជំរកពពួកសត្វល្អិត
- ប្រើថ្នាំពុលកសិកម្ម ដោយណូតឺហ្គុយវ៉ាន់ (Dinotefuran) ២ក្រាម ក្នុង ១ រល្អោ។ យើងអាចដាក់មុន ឬ ក្រោយពេលដាំ (យ៉ាងយូរ៧ថ្ងៃបន្ទាប់ពីដាំ) ដើម្បីការពារសត្វល្អិតចង្រៃបំផ្លាញដំណាំដូចជាពពួកសត្វល្អិតជញ្ជក់ រុយស និងសត្វល្អិតជញ្ជក់ផ្សេងទៀត។
- ប្រើថ្នាំពុលកសិកម្មដូចជា៖
 - អ៊ីមីដាក្លូត្រីដ (imidacloprid)
 - ឌីយ៉ាស៊ីណុង (diazinon)

របៀបធ្វើអន្ទាក់ចាប់ រុយស

ការស្លឹកចាប់សត្វល្អិត

លាបការស្លឹកពីលើអន្ទាក់ប្លាស្ទិចពណ៌លឿង

ដាក់អន្ទាក់ចង្កោះពីគ្នា ពី៧ទៅ១០ម៉ែត្រ

៧.៤. ស្លឹកប៉ងប៉ោះរុញពណ៌លឿង (ជម្ងឺរុយស)

- ប្រើពូជធន់ទ្រាំនឹងជម្ងឺ
- ប្រើអន្ទាក់ពណ៌លឿង និងប្រើប្លាស្ទិចគ្របដី ដើម្បីកាត់បន្ថយចំនួនពពួករុយស។
- ប្រើថ្នាំពុលកសិកម្ម ដោយណូតឺហ្គុយវ៉ាន់ (Dinotefuran) ២ក្រាម ក្នុង ១ រល្អោ។ យើងអាចដាក់មុន ឬ ក្រោយពេលដាំ (យ៉ាងយូរ ៧ ថ្ងៃបន្ទាប់ពីដាំ) ដើម្បីការពារសត្វល្អិតចង្រៃ បំផ្លាញដំណាំ ដូចជាពពួកសត្វល្អិតជញ្ជក់ រុយស និងសត្វល្អិតជញ្ជក់ផ្សេងទៀត ។
- បាញ់ថ្នាំពុលកសិកម្មដូចជា ៖
 - ថ្នាំ អ៊ីមីដាក្លូត្រីដ (Imidacloprid)
 - ថ្នាំ ឌីយ៉ាស៊ីណុង (Diazinon)

៧.៥. ជម្ងឺស្រពោនស្លឹក

- ប្រើពូជធន់ជាមួយជម្ងឺ
- ដាំឆ្លាស់មុខដំណាំ
- ការពារកុំឱ្យបួស និងផ្នែកផ្សេងៗរបស់ដើមដាច់រលាត់ដែលជាហេតុបណ្តាលឱ្យពពួកបាក់តេរី ជ្រៀតចូលបាន។
- ត្រូវឧស្សាហ៍ពិនិត្យចំការ រកមើលដើមប៉េងប៉ោះប៉េងប៉ោះដែលមានធាតុសញ្ញាស្រពោន ហើយត្រូវដកចេញដើមនេះជាបន្ទាន់ ហើយយកដុត កំទេចចោល ឆ្ងាយពីចំការ។
- រងដាំដែលកើតជម្ងឺស្រពោន មិនត្រូវបង្ហូរទឹកចេញទៅរងផ្សេងទៀត

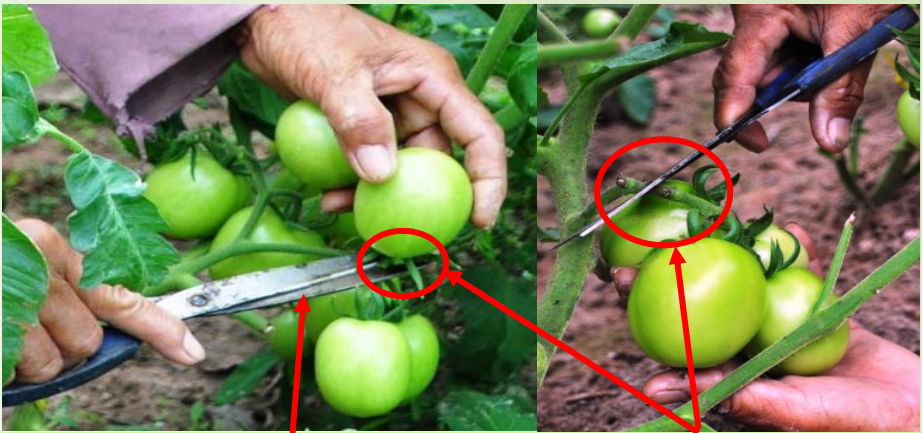
៧.៦. ជម្ងឺលូយផ្លែ

- បេះផ្លែដែលមានជម្ងឺចេញ
- ស្រោចដី កាល់ស្យូមក្លរីដ (calcium chloride) ឬ កាល់ស្យូមអ៊ីដ្រុកស៊ីដ (calcium hydroxide) ឬ កាល់ស្យូមនីត្រាត (calcium nitrate) ចំនួន៦ ស្លាបព្រាបាយលាយទឹកធម្មតា ១៦ លីត្រ។
- គួរកុំប្រើជីអាសូតច្រើនពេក (ដូចជា ជីអ៊ុយរ៉េ)។ ប្រើជីនេះច្រើន ធ្វើឱ្យដីកើនជាតិអាស៊ីតខ្ពស់ ហើយមានជាតិកាល់ស្យូមតិច ដូច្នេះធ្វើឱ្យផ្លែប៉េងប៉ោះចាប់ផ្តើមរលួយនៅគូចផ្លែ។

៨. ការប្រមូលផល

យើងអាចចាប់ផ្តើមបេះប៉េងប៉ោះបាន បន្ទាប់ពីដាំកូនបានរយៈពេល ៦០ថ្ងៃ អាស្រ័យតាមប្រភេទពូជ ។ ផ្លែប៉េងប៉ោះ លូតលាស់ជាចង្កោម ដែលរឹងត្អឹង (ក្តឹប ខ្លី ចាស់ ទុំ) មិនស្មើគ្នា ។ ផ្លែដែលអាចលូមបេះបាន ជាផ្លែចាស់ (ស្រគាល) ឬ ទុំ។ ផ្លែខ្លីពេក មានរសជាតិ មិនឆ្ងាញ់ (ខាវ/ក្រពុល/ហាង) ហើយ បើទុំជ្រុល មានសភាពទន់ជ្រាយ ហូបមិនសូវឆ្ងាញ់ ។ ដូច្នេះ គេត្រូវប្រយ័ត្ន បេះតែផ្លែណាដែលចាស់លូម ដោយប្រើកាំបិត ឬ កូនកាំបិត កាត់ទងយកតែផ្លែដែលចាស់លូម។

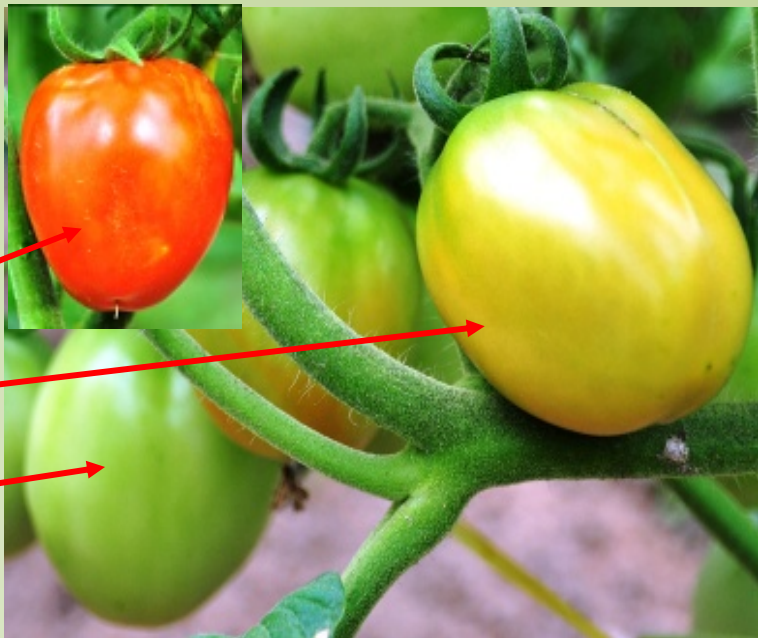
ប្រើកាំបិត ឬ កាំបិតសំរាប់កាត់ប្រមូលផល កាត់ផ្លែឱ្យនៅជាប់ទង (សន្តង់)

ផ្លែទំជ្រុលពេក អាចរក្សាទុកបានរយៈពេលខ្លី បន្ទាប់ពីបេះ។ ផ្លែនេះក៏បឺតយកជីច្រើន ថែមទៀតផងដែរ ពីដី (ធ្វើឱ្យកាត់បន្ថយការបង្កើតផ្លែ ផ្កា) ។

ដំណាក់កាលទី៣ ផ្លែទំជ្រុល

ដំណាក់កាលទី២ ផ្លែទំល្មមសំរាប់បេះ

ដំណាក់កាលទី១ ផ្លែនៅខ្ចីពេក

មិនត្រូវទាញ ឬ ប្រឡេះផ្លែ ដោយដៃឡើយ ពីព្រោះធ្វើឱ្យរំហែកមែក ឬ ទងចង្កោមផ្លែ (ខូចក្តិប ឬ ផ្លែនៅខ្ចី) និង របេះរងផ្លែ ឬ រហូស(ងាយខូច រលួយផ្លែ)។

៩. ការកត់ត្រាចំណាយចំណូលផលិតកម្ម និង វិភាគសេដ្ឋកិច្ច

៩.១. ការកត់ត្រាចំណាយចំណូលផលិតកម្ម

ការកត់ត្រាទុកនូវតួលេខនៃចំណាយចំណូល មានសារៈសំខាន់ណាស់ ។ មាន ហេតុផលជាច្រើន ដែលគេ ចាំបាច់ត្រូវកត់ត្រាជាប្រចាំ ពីចំណាយចំណូលផលិតកម្ម ។ ហេតុផលចំបងមួយចំនួន មានដូចជា៖

ប្រសិនបើគ្មានការកត់ត្រាពីអ្វីដែលត្រូវបានចំណាយ ហើយអ្វីដែលបានចំណូលនោះទេ យើងនឹងមិនអាចដឹង បានទេ ថា តើ មុខជំនួញ (ដូចជា ការដាំបន្លែ) របស់យើង ខាត ឬ ចំណេញ? ចូរចងចាំថា ការទទួលបានប្រាក់ ចំណូលរាល់ថ្ងៃ មិនមានន័យថា យើងបានទទួលប្រាក់ចំណេញនោះទេ ។

ប្រសិនបើយើងដឹងច្បាស់ពីមុខចំណាយ និង មុខចំណូលច្បាស់លាស់ យើងអាចរិះរកវិធីដើម្បី គ្រប់គ្រងជំនួញ ឲ្យបានកាន់តែល្អ កាន់តែបានចំណេញច្រើន។

កំណត់ត្រាអាចត្រូវប្រើប្រាស់សម្រាប់ធ្វើផែនការចំណាយនៅពេលអនាគត ពីព្រោះយើងអាចដឹងពីតំលៃ និង ធនធានដែលត្រូវចំណាយ ។

គោលដៅចំបងនៃធ្វើជំនួញ ឬ ផលិតកម្មអ្វីមួយ គឺរកបានចំណេញ និង កាន់តែចំណេញច្រើន ។ ប្រាក់ ចំណេញ ជា ផលសង (ឬ ភាពខុសគ្នាជារវាង) រវាង ប្រាក់ចំណូល (បានមកពីការលក់ផលិតផល ឬ សេវាកម្ម) និង ប្រាក់ចំណាយទាំងអស់ ។ ចំណាយ អាចបែងចែកជា ២ ប្រភេទ គឺ ៖

(១) ចំណាយថេរ (មិនប្រែប្រួល*) គឺជា ចំណាយមូលធន ដែលប្រើមួយសារមិនខូច ឬ មិនអស់ ដូចជា ដី សំណង់ ឃ្នាំង សំភារៈសាងសង់ទ្រើងត្រសក់ ធុងស្រោច ម៉ាស៊ីនបូមទឹក ប្រព័ន្ធស្រោចស្រពដំណាក់ទឹក រោងបណ្តុះ ផ្សិត ទ្រុងមាន់ គ្រឿងចក្រ..... ដែលមានតំលៃ (ត្រូវកាត់រំលោះ) ជាប្រចាំ ទោះជាមានការផលិត ឬក៏ គ្មានការផលិត ក៏ដោយ ។ ដោយសារខុបករណ៍ និង សម្ភារៈ ក្នុងមុខចំណាយមិនប្រែប្រួល ទាំងនេះ អាចប្រើបានច្រើនដង (ប្រើម្តង មិនអស់) ហើយ អាចប្រើនៅក្នុងផលិតកម្ម សារក្រោយៗ បានទៀតនោះ គេត្រូវគិតរំលោះវា ជាច្រើនសារ/ដង ។ ការ កំណត់ចំនួនសាររំលោះថ្លៃខុបករណ៍ និង សម្ភារៈ ក្នុងប្រភេទចំណាយថេរនេះ អាចគិតបានច្រើនបែប ដូចជា តាម ចំនួនសារ (ដង) ផលិតកម្ម តាមអាយុកាល (រយៈពេល) អាចនៅប្រើបានរបស់វា ។

* មិនប្រែប្រួល បានន័យថា៖ នៅពេលទិញ ឬ សាងសង់ហើយ (គឺថា បានចំណាយហើយ) ទោះបីបានប្រើ ឬ មិនបានប្រើក្តី សម្រាប់ការផលិតទំនិញ(ផលិតផល)អ្វីមួយ ក៏ដោយ ក៏គុណភាព (គឺថា វាក្លាយបន្តិចម្តងៗ ទៅជារបស់ចាស់ សឹកអចរិល.....) ហើយ តំលៃរបស់វា នឹងត្រូវបាត់បង់បន្តិចម្តងៗ ទៅតាមនោះដែរ។

៩.២. តារាងគំរូ សម្រាប់វិភាគចំណាយចំណូលផលិតកម្មដំណាំបន្លែ

កសិករ:	នៅ:
ដំណាំ: <i>(ត្រសក់/ទ្រីង)</i>	ពូជ:
ថ្ងៃចាប់ផ្តើម:	ថ្ងៃប្រមូលផល:
ផ្ទៃដី: <i>(ម៉ែត្រការ៉េ)</i>	ចំនួនដើម:

បរិយាយ	ឯកតា	ចំនួន ឯកតា	តម្លៃ ១ ឯកតា	ទឹកប្រាក់ សរុប	ចំនួនសារ រំលោះ	ប្រាក់សរុប ១ រដូវ (រៀល)
១-ចំណូល						
ក-ប្រាក់ចំណូលដែលលក់បាន	គីឡូក្រាម					
ខ-មិនមែនជាប្រាក់ចំណូល(ហូប)	គីឡូក្រាម					
	ចំណូលសរុប	A				
២ក-ចំណាយប្រែប្រួល						
កម្លាំងពលកម្ម (សរុប ១វដ្តដាំដុះ)	ថ្ងៃ (ឬ ម៉ោង)					
គ្រាប់ពូជ	កញ្ចប់					
ជីគីមី	សរុបរួម					
ជីធម្មជាតិ	គីឡូក្រាម					
ជីទឹកជំនួយលូតលាស់	កញ្ចប់					
ថ្នាំកំចាត់ជម្ងឺផ្សិត	សរុបរួម					
ថ្នាំកំចាត់សត្វល្អិត	សរុបរួម					
ម៉ាស៊ីនបូមទឹក	ប្រេងដែលប្រើ					
អន្ទាក់ចាប់សត្វល្អិត	ឈុត					
	សរុបចំណាយប្រែប្រួល (TVC)					
៣ក-ចំណេញ ធៀប ចំណាយប្រែប្រួល						
២ខ-ចំណាយមិនប្រែប្រួល/ថេរ						
កៅស៊ូកញ្ចក់គ្របដីរង	ម៉ែត្រ					
បង្គោលចំណារ/ទ្រីង	ដើម					
ខ្សែទ្រីង	គីឡូក្រាម					
ថាសបណ្តុះកូន	ថាស					
សំណាញ់ទ្រីង	ជុំ					
	សរុបចំណាយមិនប្រែប្រួល ថេរ (TFC)					
២គ-ចំណាយសរុប (TC = TVC+TFC)						TC
៣ខ-ចំណេញ ធៀប ចំណាយសរុប (TC)						B
ថ្លៃដើម ១ គីឡូ (រៀល)						= TC / A
ចំណេញ ១ គីឡូ (រៀល)						= B / A

